

Навчальна дисципліна (ЄКТС)

- Вища освіта і наука в Україні: ціннісно-світоглядний вимір (2 ЄКТС)

Автори, викладачі

- Рябченко Володимир, завідувач відділу взаємодії університетів та суспільства, Інститут вищої освіти НАПН України, доктор філософських наук, старший науковий співробітник
- Мелков Юрій, старший науковий співробітник відділу дослідницької діяльності університетів, Інститут вищої освіти НАПН України, доктор філософських наук

Заклад вищої освіти

- Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України

Освітня програма

- Освітньо-наукова програма «Викладання і навчання у вищій освіті»

Мета навчальної дисципліни

Розвинути здатність визначати та розв'язувати проблеми, пов'язані з процесом здійснення наукових досліджень у вищій освіті в умовах євроінтеграції та взаємин вищої освіти з суспільством.

Зміст курсу навчальної дисципліни (перелік основних тем)

1. Вітчизняна вища освіта у контексті сучасного українського суспільства (1 ЄКТС)
2. Наукові дослідження у вищій освіті: ціннісні та методологічні засади (1 ЄКТС)

Опис тематичних модулів

Модуль 2 (1 ЄКТС, 30 год)		Автор
Наукові дослідження у вищій освіті: ціннісні та методологічні засади		Юрій Мелков
Результати навчання	– Усвідомлювати значення науково-дослідної діяльності для забезпечення якості вищої освіти – Розуміти можливості, мотивації та форми здійснення наукових досліджень студентами і науково-педагогічними працівниками – Визначати наявні виклики нормам академічної доброчесності та способи запобігання їх порушенню – Вміти керувати проведенням наукових досліджень у сфері вищої освіти за доби інформаційного суспільства	
Лекція-презентація (2 год.)	Наукові дослідження в сучасному університеті: ціннісно-методологічні підвалини та види реалізації	
Семінар (2 год.)	Академічна доброчесність у вищій освіті: проблеми та способи запобігання плагіату	
Практичне (2 год.) Тема Методологічні засади науково-дослідної роботи студента	Завдання: – Прочитати книгу У. Еко «Як написати дипломну роботу?» – Відповісти на запитання: «Які аспекти, описані автором книги і пов'язані з написанням студентами кваліфікаційних робіт, є, на вашу думку, актуальними сьогодні?», «Яких правил слід дотримуватися студентам, обираючи тему кваліфікаційної роботи?», «Які основні труднощі можуть виникати у процесі пошуку та обробки джерел для наукової роботи студента?».	
Самостійна робота (18 год.) Тема – Ціннісні засади дослідницької діяльності науково-педагогічного працівника	Завдання: – Сформулювати та обґрунтувати власне розуміння значимості науково-дослідної діяльності для функціонування та розвитку сьогоденного університету – Визначити та обґрунтувати основні мотиви та цілі здійснення сучасним науково-педагогічним працівником системи вищої освіти власних наукових досліджень – Сформулювати та описати наявні виклики нормам академічної доброчесності – Визначити та описати можливі шляхи реалізації ідеї демократичної відкритої науки у середовищі вітчизняної вищої школи	
Проміжний контроль (залік) (4 год.)	– Консультація (2 год.) – Захист (презентація) (за результатами виконання завдання с/р) (2 год.)	
Підсумковий контроль (2 год.)	– Тест (1 год. / модуль) – Захист (за навчальною дисципліною) (1 год. / модуль)	
Джерела	1. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Umberto_Eco/Yak_napysaty_dyplomnu_robotu.pdf. 2. Мелков Ю. О. Підвищення дослідницької спроможності університетів України: проблеми, ціннісні виміри та шлях демократизації. <i>Університети і лідерство</i>. 2021. № 1(11). С. 116–131. DOI: https://doi.org/10.31874/2520-6702-2021-11-1-116-131. URL: https://ul-journal.org/index.php/journal/article/view/143/132. 3. Bartling, S.; Friesike, S. Towards Another Scientific Revolution. <i>Opening Science. The Evolving Guide on How the Internet is Changing Research, Collaboration and Scholarly Publishing</i> / ed. by S. Bartling and S. Friesike. Springer, 2013. P. 3–15. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-00026-8_1. 4. The Fundamental Values of Academic Integrity : Third Edition. International Center for Academic Integrity, 2021. – 17 p. https://academicintegrity.org/images/pdfs/20019_ICAI-Fundamental-Values_R12.pdf.	

Перелік видів діяльності:

- лекції – обговорення;
- семінари;
- практичні завдання;
- самостійна робота;
- індивідуальні консультації;
- тест;
- кваліфікаційна робота з навчальної дисципліни (підсумковий контроль).

Методи викладання та навчання

- інтерактивний метод;
- проблемна лекція;
- дискусія.

Оцінювання результатів навчання – підсумковий контроль:

Тест

Презентація та захист кваліфікаційної роботи з навчальної дисципліни, в якій представлено аналіз механізмів інтеграції процесу наукових досліджень у вищій освіті до контексту сучасного українського суспільства відповідно до теми власного дослідження.

Бали

<i>Вид діяльності</i>	<i>Бали (100)</i>
Лекції – обговорення, семінари (2 x 5)	10
Практичні заняття (2 x 10)	20
Самостійна робота (2 x 15)	30
Залік (очно) (2 x 5)	10
Тест	10
Захист (проект наукового есе)	20

Політика доброчесності

При виявленні плагіату в письмових роботах / практичних завданнях / презентаціях аспірант втрачає бали за даний вид діяльності.

Відповідність результатів навчання компетентностям освітньої програми

Навчальна дисципліна «Вища освіта і наука в Україні: ціннісно-світоглядний вимір» як складова освітньо-наукової програми «Політика і лідерство у вищій освіті» спрямована на:

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері вищої освіти»** через формування таких програмних результатів навчання:

- *Визначати та аналізувати альтернативні шляхи рішення комплексних проблем у сфері вищої освіти.*
- *Виявляти міждисциплінарні зв'язки у визначеній проблемі та використовувати відповідні підходи, методи і технології для її вирішення.*

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність ініціювати, розробляти інноваційні комплексні проекти та реалізувати їх на засадах лідерства та автономії»** через формування таких програмних результатів навчання:

- *Застосовувати методи та інструменти проектного менеджменту у вищій освіті та дослідженнях.*

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси у науковій, проектній та освітній діяльності»** через формування таких програмних результатів навчання:

- *Проводити наукові та прикладні дослідження й обстеження у сфері вищої освіти.*

формування і розвиток програмної загальної компетентності **«Здатність діяти на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності»** через формування таких програмних результатів навчання:

- *Усвідомлювати та аргументувати вплив науки на розвиток суспільства.*
- *Дотримуватися норм професійної етики.*
- *Демонструвати культуру якості та академічної доброчесності.*
- *Діяти на основі соціальної відповідальності та громадянської свідомості.*

формування і розвиток програмної загальної компетентності **«Здатність здійснювати наукові дослідження»** через формування таких програмних результатів навчання:

- *Визначати наукову проблему, методологію та наукові методи для відповідного дослідження.*
- *Розробляти проект наукового дослідження.*
- *Планувати дослідження та відповідно реалізовувати його.*